

TOMAJ • Krajanom predstavili idejne rešitve za ureditev pločnikov ob državni cesti

Vaščani proti širitvi ceste na račun dvorišč in kraških vrtov

Potem ko so skladno z dogovorom med sežansko občino in državno direkcijo za infrastrukturo, da se vsa naselja od Sežane do Štanjela opremijo s pločniki za pešce, te že dobili v Šmarjah in Križu, gradnja poteka tudi v Dutovljah, bo zdaj na vrsto prišel tudi Tomaj. Domačine skrbijo morebitni preveliki posegi v njihove vrtove in dvorišča.

• SAMANTA CORACI

Župan Občine Sežana **David Škabar** ocenjuje, da bo gradnja pločnikov v Tomaju zelo zahteven projekt, saj so tukaj ceste zelo ozke in nevarne tako za voznike kakor za pešce. "Pločniki se gradijo za daljše obdobje, saj želimo obenem na sodoben način obnoviti cesto in vso pripadajočo infrastrukturo."

Idejni projekt, ki ga je občina pripravila skupaj s podjetjem

Krasinvest, predvideva, da bi po severni strani v celoti umestili pločnik ob minimalne širine 1,6 metrov, cesto pa razširili na šest metrov, je pojasnila **Nataša Đukić Vasić** iz podjetja Krasinvest.

Nevarne ožine

Najbolj problematične so štiri glavne ožine: prva je pri Kosovelovi domačiji, naslednja ožina se nadaljuje vse do plača, sledi ožina, ki poteka po

Izgradnja pločnikov v Tomaju bo zelo zahteven projekt, saj so tukaj ceste zelo ozke in nevarne, tako za voznike kakor za pešce, ocenjuje župan.

Prebivalci Tomaja (na fotografiji na predstavitvi idejnega projekta) se bodo lahko opredelili do idejnih rešitev, pa tudi o prodaji parcel za gradnjo pločnikov ob državni cesti.

osrednjem delu vasi ob kraških vrtovih, četrta pa je na začetku Tomaja iz smeri Sežane. Po celi trasi državno cesto omejujejo zidovi in stavbe, nekatere hiše imajo tudi vhode neposredno na cesto, kar je lahko življenjsko ogrožajoče.

"Iz smeri Dutovelj do plača smo predvidevali umestitev pločnika z 12-centimetrsko višino. Na območju plača želimo ohraniti vse v istem nivoju, vendar s cesto, ki se sicer razširi, in z umestitvijo površine za pešce, označeno s štokanim kamnom. Izven plača proti Sežani pa želimo ponovno umestiti višinski pločnik, seveda ob pogoju, da se prestavi obstoječe zidove dveh stanovanjskih objektov in ene ruševine," nadaljuje Nataša Đukić Vasić. "Prav tako je predlagano poenoteno tlakovanje celotnega območja s svetlejšim asfaltom in z dvigom vozišča, kar bi nakazovalo prihod v cono 30."

Podjetje Krasinvest je v idejni rešitvi predlagalo tudi, da se

tako osrednji del prostora na placu kakor tudi obstoječe balnišče osvetli in opremi z urbano opremo. Drevesa bi v čim večji možni meri ohranili in dodali nova, kjer bo to mogoče, ter uokvirili s klopmi. Ob obstoječih vrtovih bi s soglasjem Zavoda za varstvo kulturne dediščine ohranili kvalitetne arhitekturne člene in jih prestavili. Umestiti želijo tudi dva prehoda za pešce, avtobusna postaja pa bo dobila sodobno nadstrešnico.

Vrtov ne bi prodajali

"Pohvalno je, da ste opozorili na edinstvenost vasi, kajti dejansko je Tomaj arhitekturno zaščiten. Ni zastoj rek Tomaj kraški raj, saj izvira iz vrtov, ki so se tradicionalno zgodovinsko raztezali od ene hiše do druge. Razumem, da boste to arhitekturno posebnost in druge kraške elemente ohranjali v tem projektu, da bodo vidni tudi znanemcem. Dejstvo pa je, da bomo vas presekali na pol, če bomo širili cesto," je

opozoril vaščan **Luka Kocina**. In dodal, da sami vrta ne nameravajo prodajati.

Mnenju Luke Kocina se pridružuje tudi **Katarina Rogelja**, ki pravi, da bi jim približevanje ceste v dvorišče poslabšalo kakovost bivanja.

"Cesta v tem predelu je vsaj šest metrov široka, kar pomeni da je to bistveno več kakor pri Bunčetovi domačiji v Dutovljah, kjer je bila rešitev lepo speljana. Dobra rešitev se mi zdi cona 30, saj nikomur ni v interesu, da je promet prehitel. Vesela sem, da so bile predstavljene idejne rešitve, si pa želim čim manjše posege."

Nekateri vaščani menijo, da se tako široka cesta ne bi skladala z značilno kraško arhitekturo, prestavljanje zidov ob kraških vrtovih pa bi skazilo dediščino. "Strinjam se, da je tomajski plac lep tak, kakor je, mislim pa, da se lahko vsi strinjamo tudi z dejstvom, da ni varen v območju ožin. V kolikor Občina Sežana ne bo dobila pravice graditi za javno dobro, potem ne bo gradila in

bo jedro ostalo takšno, kakršno je, ne bomo pa dosegli želje, da se zagotovi varen promet skozi Tomaj," odgovarja Nataša Đukić Vasić.

Želijo si parkirišče in prehod za pešce

"V sezoni Kosovelovo domačijo obiščejo celo trije polni avtobusi naenkrat, potem pridejo še šolski avtobusi, ki obremenijo naš majhen plac, zato apeliram na Občino Sežana, da se uredi parkirišče," pa je dejala **Doris Orel**. "Tudi, ko je pogreb, se parkira povsod, kjer je prostor. Verjamem, da bi se našli posamezniki, ki bi, sicer s težkim srcem, prodali kos svoje parcele, da bi se uredilo spodobno parkirišče," je opozorila.

Večina krajanov se strinja, da trenutna umestitev prehoda za pešce ni praktična, saj bi ta moral biti bližje poti, ki vodi do osnovne šole. To pa bi, kot pravijo, pomenilo dodatno rušenje zidov zasebnih lastnikov. •

SLAVINA • S sklopom dogodkov obeležujejo 500. obletnico vdora Turkov v Slavino

Obujajo spomin na tragične dogodke cvetne nedelje

Spomin na enega najbolj pretresljivih dogodkov v zgodovini vasi Slavina, ko so na cvetno nedeljo pred natanko 500 leti v vas vdrla Turki in ljudi, zbrane pri maši, pobili ali odpeljali v sužnost, bodo v Slavini jutri ob 18. uri počastili z mašo, ki jo bo daroval koprski škof Jurij Bizjak. Pripravljajo pa tudi niz predavanj.

Na cvetno nedeljo mineva natanko 500 let od enega najbolj pretresljivih dogodkov v zgodovini vasi Slavina. Na ta dan leta 1522 so v vas na enem od svojih plenilskih pohodov vdrla Turki in presenetili ljudi, ki so bili zbrani pri maši. Nekaj so jih takoj pobili, druge pa odpeljali v sužnost.

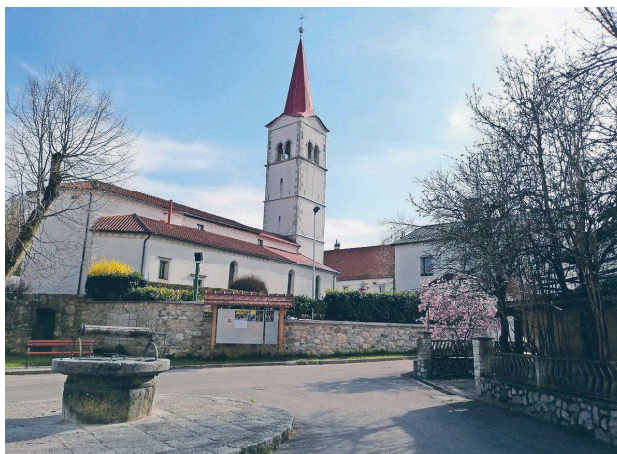
Župnija, krajevna skupnost in Kulturno društvo Slavina bodo zgodovinski spomin na ta dogodek in trpljenje prednikov oživil z nizom različnih dogodkov in tudi predavanj, ki jih skozi celo leto pripravljajo v sodelovanju s

Parkom vojaške zgodovine Pivka. Za njimi sta že dve predavanji, na katerih sta zgodovinsko vlogo Osmanskega imperija in mite, povezane z osmanskimi vpadi na Kranjsko, osvetlila literarni zgodovinar **dr. Igor Grdina** in zgodovinar **dr. Jernej Kotar** iz Narodnega muzeja Slovenije. S predavanji, ki bodo tematiko osvetlila z različnih zornih kotov in so bila doslej zelo dobro obiskana, bodo nadaljevali skozi celo leto.

"Slavina je prafara z bogato zgodovino, vendar ni veliko

dogodkov, ki bi se jih datumsko spominjali. S tega vidika je ta 500. obletnica turškega vdora prelomen dogodek v slavenski zgodovini," pojasnjuje direktor Parka vojaške zgodovine in krajan Slavine **Janko Boštjančič**.

Turški vpadi so tudi sicer zaznamovali nacionalni zgodovinski spomin. "V naši okolici je veliko vzpetin z imenom grmada, cela kopica taborov, širom Slovenije najdemo turške klance in lipe. Veliko je ledinskih imen in priimkov, ki izvirajo iz tega časa. Tema je močno zaznamovala tudi priredništvo, literarno ustvarjanje in zgodovinske pisarje. Pa vendar je v zadnjih desetletjih to kar nekam odrinjena in pozabljena tema. Tudi s tega vidika je dragoceno, da ta spomin obudimo," poudarja Boštjančič. • **KKV**

500. obletnica turškega vdora je prelomen dogodek v zgodovini Slavine.